

Индекс потрошачких цијена

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор статистике рада, цијена, животног стандарда и заштите животне средине - Одјељење статистике цијена и животног стандарда
1.3.	Контакт особа	Жељка Драшковић
1.4.	Функција контакт особе	Начелник Одјељења статистике цијена и животног стандарда
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	zeljka.draskovic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 716
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	13.11.2017.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	13.11.2017.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	13.11.2017.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Индекс потрошачких цијена (ИПЦ) мјери промјене просјечног нивоа цијена производа и услуга финалне, монетарне потрошње домаћинстава на територији Републике Српске, чија је основна намјена да праћењем динамике у промјенанама нивоа цијена обезбједи мјеру службене инфлације у Републици Српској.

ИПЦ је намијењен још и за усклађивање плата према колективним уговорима, пензија и социјалних давања, за очување вриједности код уговора с индексним клаузулама, омогућује упоређивање стопе инфлације с другим земљама или упоређивање кретања цијена унутар земље између појединих подручја, те служи као основ за дефлационирање макроекономских агрегата у статистици националних рачуна.

Индекс потрошачких цијена израчунава се у редовној мјесечној динамици.

Кључне статистике:

- мјесечни индекс- промјене цијена у текућем мјесецу у односу на претходни мјесец,
- ланчани индекс- промјене цијена у текућем мјесецу у односу на децембар претходне године,
- годишњи индекс- промјене цијена у текућем мјесецу у односу на исти мјесец претходне године,
- просјечни годишњи индекс- промјене цијена од почетка године до текућег мјесеца у односу на исти период у претходној години,
- базни индекс- промјене цијена у текућем мјесецу у поређењу са просјеком базне (референтне) године (2010=100),
- просјечне цијене за текући мјесец.

3.2. Систем класификација

За обрачун индекса користи се међународна Класификација личне потрошње према намјени (Classification of Individual Consumption by Purpose-COICOP).

3.3. Обухваћени сектор

Индекс потрошачких цијена користи податке финалне монетарне потрошње домаћинстава на територији Републике Српске, на основу које се бирају најрепрезентативније групе производе и услуга које таква домаћинства купују ради сопствене (личне) потрошње.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Агрегатни индекси: индекси који су израчунати као пондерисани просједи елементарних индекса, а односе се на хијерархијске позиције почевши од нивоа производа.

Агрегирање (индекса): комбинација повезаних категорија, обично унутар заједничке гране хијерархије, која пружа информације на ширем нивоу него што је онај на којем су извршена посматрања.

Базна цијена: цијена из базног периода (у случају ИПЦ децембар претходне године).

Базни индекси: индекси који се израчунавају у односу на дефинисани базни период (у случају ИПЦ $\emptyset 2010=100$).

Базни период: временски период чији се прикупљени подаци користе као основа за израчунавање индекса или других односа (децембар претходне године и $\emptyset 2010=100$).

Врста: детаљно дефинише специфичност одабраног производа у продајном мјесту, а у складу са заданим описом. (Нпр. за свјеже воће и поврће то су природне врсте, док су то техничке карактеристике за апарате за домаћинство.)

Елементарна ставка: појединачан производ који је идентификовао сниматељ у погледу специфичне врсте, марке, паковања и продајног мјеста. За сваки производ се одређује одговарајућа квота-број снимљених елементарних цијена.

Елементарни индекс: индекс елементарне ставке.

Јединица мјере: мјерна јединица којој су придружене вриједности и у којој је изражена прикупљена количина појединачног производа.

Картице: упитници који се попуњавају на терену.

Корпа производа: листа изабраних производа и услуга за коју се прикупљају цијене. Одабрана је с циљем представљања најчешћег понашања потрошача у погледу њихове финалне потрошње.

Ланчани индекс: индекси који су повезани усвојеним заједничким референтним периодом за тзв. калкулативне индексе -децембар претходне године.

Малопродајна цијена: цијена коју плаћају домаћинства с циљем набавке појединачних роба и услуга новчаним трансакцијама на територији Републике Српске. Прикупљају се малопродајне цијене које су стварно плаћене у моменту одвијања процеса куповине, укључујући све порезе, а искључујући евентуалне субвенције на производе.

Марка: одредница за индетификовање произвођача или специфичног имена/знака производа.

Микроподаци: прикупљене цијене елементарних ставки, агрегирани елементарни индекси.

Пондери: вриједности којима се изражава важност (учешће) производа у корпи и по којима се израчунавају агрегатни индекси као пондерисани просјеци, почевши од елементарних индекса. Базирани су на подацима повезаним с финалном потрошњом домаћинстава и на подацима о процијењеном броју становника према резултатима АПД анкете.

Прикупљена количина: специфична количина у којој се производ продаје, изражена је у различитим јединицама мјере.

Продајно мјесто: продавнице, тржнице, и др. трговинске радње у којима се прикупљају цијене.

Производ: било који производ или услуга намијењен за личну потрошњу становништва који се може купити, општи назив за производе и услуге.

Просјечни подаци: средње вриједности које су израчунате на бази прикупљених елементарних података (просјечне цијене или просјечни индекси који се односе на специфични производ).

Референтни базни индекси: индекси израчунати на бази 2010. године (референтна база за индексе) .

Референтни индексни период: период за који је индексна база=100.

Референтни период цијена: период у којем је вреднована цијена и у односу на коју се рачунају ланчани индекси (уобичајено за ИПЦ овај период је децембар претходне године).

Референтни период пондера: период из којег су израчунати трошкови са циљем израчунавања пондера.

Репрезентативна ставка: производ на најнижем нивоу агрегације, односно производ у продајном мјесту на једној географској локацији за који се може процијенити пондер.

Серије: сет елементарних цијена одређен по сваком производу (појединачна цијена за појединачан артикл, одређене марке, врсте и паковања, у појединачном продајном мјесту).

Стопа промјене: промјена цијене у текућем периоду у поређењу са цијеном истог артикла из ранијег (дефинисаног) периода, изражена у процентима.

Фреквенција прикупљања: учесталост прикупљања елементарних цијена (за ИПЦ једном и/или два пута мјесечно).

Цијена прије замјене: цијена замјенског производа из претходног мјесеца.

3.5. Статистичка јединица

Одабрани производи и услуге (тзв. корпа) као носиоци главног статистичког обиљежја -цијена, које се прикупљају у сврху истраживања.

3.6. Статистичка популација

Категорије финалне монетарне потрошње домаћинстава-потрошачки производи и услуге.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

2005–2016.

3.9. Базни период

Ø2010=100

4. Јединица мјере

Индекси

5. Референтни период

Мјесец

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Статистичко истраживање Индекс потрошачких цијена у Републици Српској за 2016. годину, проводи се на основу Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017 (Одлука Народне скупштине Републике Српске бр. 01-1901/12 о усвајању Статистичког програма "Службени гласник Републике Српске" број 120/12) и Закона о статистици Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 85/03).

6.2. Размјена података

Производња Индекса потрошачких цијена не подлијеже међународним споразумима.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Обезбјеђење заштите и повјерљивости података који се прикупљају у сврху рачунања Индекса потрошачких цијена врши се у складу са Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику и другим важећим прописима из области заштите и повјерљивости података, међу које спада и Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

У свим фазама процеса израде Индекса потрошачких цијена води се рачуна о повјерљивости и статистичкој заштити података. У том смислу статистичко особље је дужно поступати у складу са одредбама Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) о повјерљивости и заштити података. Једна од мјера у вези са повјерљивошћу података се обезбјеђује и писаном изјавом о заштити и чувању тајности статистичких података, што је обавеза свих запосленика Завода. Такође, у свим писаним документима у којима се траже информације у статистичке сврхе обавезно се наводе чланови законских одредби којима је регулисана ова област, а заштита података се обезбјеђује и употребом лозинки за приступ сваком рачунару у Заводу. Детаљне мјере статистичке заштите података су описане у Правилнику о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику Републике Српске.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци о ИПЦ се публикују у складу са унапријед утврђеним роковима, дефеинисаним у Календару публикација Завода, према којем се мјесечна саопштења за јавност објављују 22 дана по истеку мјесеца за податке из претходног мјесеца (то су уједно и коначни подаци). Рокови за друге врсте публикација у којима се објављују индекси потрошачких цијена, такође су планирани у Календару публикација.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

У одредбама члана 17. став 2. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) одређено је да статистика Републике Српске има за циљ да што објективније прикаже

стварно стање, да се дистрибуција података изврши на неутралан и непристрасан начин, као и да се поштује право грађана на приступ јавним информацијама. Сви корисници имају право приступима подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Мјесечно

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

Индекси потрошачких цијена се објављује путем мјесечног саопштења који садржи најважније резултате у сумарном прегледу -табела индекса на укупном нивоу, на нивоу главних одјељака (12) и на нивоу главних група потрошње (40) према класификацији COICOP у односу на различите временске периоде. Подаци мјесечних статистичких саопштења су доступни у pdf i xlsx формату на веб страници Завода, у оквиру секције: <http://www.rzs.rs.ba/front/category/19/148/?&add=None>

10.2. Публикације

Поред мјесечних саопштења, индекси потрошачких цијена објављују се и у сљедећим публикацијама:

- Мјесечни статистички преглед, садржи текуће индексе у односу на различите временске термине, за укупан индекс и за главне категорије потрошње према класификацији COICOP. Подаци су доступни на веб страници Завода: http://www.rzs.rs.ba/front/article/2551/?left_mi=None&add=None
- Статистички билтен цијена, садржи годишње податке, односно индексе на детаљнијем нивоу (до нивоа класе према класификацији COICOP), а подаци су доступни на веб страници Завода: <http://www.rzs.rs.ba/front/category/149/>
- Статистички годишњак Републике Српске, садржи вишегодишње податке за индексе потрошачких цијена, доступне на веб страници Завода: http://www.rzs.rs.ba/front/category/8/?left_mi=287&add=287
- Ово је Република Српска, садржи основне податке о инфлацији за годину за које се публикују подаци, доступни на веб страници Завода: http://www.rzs.rs.ba/front/category/308/?left_mi=288&add=288

10.3. Онлајн база података

Индекси потрошачких цијена доступни су и на онлајн базама података Завода, у оквиру рубрике цијене: <http://www3.rzs.rs.ba/rzs/faces/indicators.xhtml>

10.4. Приступ микроподацима

Индивидуални подаци потрошачких цијена су заштићени тј. подлијежу општим законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе (Закон о статистици Републике Српске „Службени гласник Републике Српске“, број 85/03). Када су у питању микроподаци, услови према којима одрђени корисници могу имати приступ микроподацима и начини заштите повјерљивих података (статистичка заштита индивидуалних и агреgirаних података) детаљно су регулисани Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем конференције за медије, посебног саопштења за медије као и путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.6. Методолошка документација

Методолошки документи и најважније информације у вези са истраживањем доступни су како у електронском облику, тако и у папирном формату, односно у форми различитих публикација. Методологија се налази на веб страници Завода: <http://www.rzs.rs.ba/front/category/19/147/?&add=None>

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на веб страници Републичког завода за статистику: http://www.rzs.rs.ba/front/category/340/?left_mi=284&add=284

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Завод примјењује одредбе Закона о статистици Републике Српске (члан 17, став 1) које у организацији и производњи статистике у Републици Српској налажу примјену принципа непристраности, поузданости, транспарентности, правремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске сlijеди препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребe корисника

У складу са основном намјеном Индекса потрошачких цијена- мјера службене инфлације у земљи, корисници података потрошачких цијена могу се подијелити на спољашње и унутрашње, односно на кориснике изван и унутар Завода. Од спољашњих корисника то су Влада Републике Српске, односно њена министарства и друга тијела државне управе, затим привредне коморе, пословни субјекти, економски институти, комерцијалне банке, разна удружења, невладине организације, академска заједница, самостални истраживачи и др. За интерне сврхе, подаци потрошачких цијена највише се користе за дефлационирање националних рачуна.

Корисничке потребе за подацима о ИПЦ су препознатљиве кроз евиденцију приспјелих захтјева за подацима о индексима потрошачких цијена, као и кроз број укупних посјета на интернет страницу Завода. С тим у вези, у 2016. години одговорено је на 38 појединачних захтјева корисника података везаним за индексе потрошачких цијена.

12.2. Задовољство корисника

Задовољство корисника података потрошачких цијена мјери се Анкетом о задовољству корисника података Републичког завода за статистику Републике Српске. Резултати посљедње анкете доступни су на веб-сајту Завода, о оквиру секције Квалитет у статистици: http://www.rzs.rs.ba/front/article/2699/?left_mi=306&add=306.

12.3. Комплетност података

Иако истраживање Индекс потрошачких цијена првенствено покрива потребе националних економија и није предмет употребе у оквиру ЕСС као што је то Хармонизовани индекс потрошачких цијена, стопа комплетности података (R1) је 100%. Индекси потрошачких цијена су једина статистика у оквиру истраживања.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се оцјеном поузданости изворних података и примјеном прописане методологије, као и контролом грешака мјерења.

13.2. Узорачка грешка

За статистику потрошачких цијена не користи се цијела популација, односно истраживање је базирано на узорку, с тим да узорак није случајан, изабран је са сврхом задовољавања специфичних циљева. Минимални стандарди за одређивање циљаног узорка ИПЦ-а подразумевају да свака категорија на нивоу 4 цифре COICOP класификације треба да садржи довољно елементарних агрегата, који могу да пруже слику њеног кретања у популацији- процијењеној као поузданој и упоредивој. Усвојен је основни принцип

избора са циљем осигуравања репрезентативности понашања потрошача у смислу обухвата (најчешће купљени производи, најчешће посјећивана продајна мјеста, најпродаваније услуге).

13.3. Неузорачка грешка

Сталним унапријеђењем методолошких процеса настоје се смањити неузорачке грешке. Листа активних продајних мјеста, листа најпродаванијих атрикала и марки производа се редовно ажурира са циљем елиминисања грешака обухвата.

Грешке у мјерењу су могуће у фазама прикупљања података на терену и при уносу података од стране сниматеља или особе која уноси податке. Упитници и сва методолошка упутства су достављени сниматељима, а са њима се одржава редован контакт у циљу минимизирања грешака. Евентуалне грешке при снимању и уносу се исправљају прије израчунавања индекса и просјечних цијена, да се избјегну накнадне ревизија израчунатих индекса.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Подаци се објављују 22. дана након завршетка референтног мјесеца. Правовременост прве објаве резултата која је одређена као разлика између датума прве објаве и краја референтног периода, за 2016. годину износи 22,3 просјечна дана од дана завршетка референтног мјесеца. Први резултати су уједно и коначни подаци. Правовременост може бити нарушена у случајевима када се врше значајне измјене листе производа или ажурирање пондера (најчешће је ријеч подацима за мјесец јануар) што није био случај у 2016. години.

14.2. Тачност објављивања

Стопа тачности објаве података износи 100%.

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Индекс потрошачких цијена, као релевантна мјера инфлације се првенствено користи за националне потребе. ИПЦ у Републици Српској се дијелом ослања на међународне препоруке, али још увијек се не израђује Хармонизовани индекс потрошачких цијена, који првенствено служи за поређење стопа инфлације између земаља чланица ЕУ и за рачунање мјере конвергенције у погледу стабилности цијена унутар евро-зоне.

15.2. Временска упоредивост

Подаци о кретању потрошачких цијена у Републици Српској се прикупљају од 2005. године, а први резултати су објављени на почетку 2008. године, од када се редовно објављују у мјесечној динамици.

15.3. Усклађеност између домена

Нема референтног истраживања да би се могле користити резултати других скупова података/домена да би се добиле мјесечне цијене.

15.4. Интерна усклађеност

У потпуности су усклађени. Индекси су једина статистика и у том смислу су међусобно конзистентни, јер се из елементарних индекса добијају агрегирани, односно индекси на вишим нивоима агрегације.

16. Трошкови и оптерећеност

Трошкови везани за истраживање ИПЦ као и оптерећеност испитаника описани су у Извјештају о квалитету за статистичко истраживање Индекс потрошачких цијена, 2015.

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/izvjestaji_o_kvalitetu/izvjestaj_o_kvalitetu_Indeks_potrosackih_cijena_2015.pdf

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Не постоји општа политика ревизије података, осим што се корисници обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Мјесечни индекси потрошачких цијена нису били предмет ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Подаци потребни за израчунавање Индекса потрошачких цијена прикупљају се на бази циљаног узорка, којим се у 2016. години прикупљало 9476 појединачних цијена, према унапријед дефинисаном узорку продајних мјеста на шест географских локација - градова Републике Српске. Такође, неопходан извор података потребних за компилацију индекса јесте Анкета о потрошњи домаћинстава (АПД) из које се обезбјеђују вриједност и структура просјечне потрошње.

18.2. Учесталост прикупљања података

Цијене производа и услуга снимају се на мјесечном нивоу, осим цијена прехрамбених пољопривредних производа са тржница и цијена бензина, које се снимају два пута мјесечно, односно у првој и трећој седмици у мјесецу.

18.3. Прикупљање података

Цијене се прикупљају у изабраним малопродајним локацијама као што су: продавнице широке потрошње - супермаркети, хипермаркети и сл. затим специјализоване трговине, малопродајни локали у тржним центрима, тржнице (тзв. зелене пијаце), комунална предузећа, предузећа из области телекомуникација и друга предузећа и предузетници који пружају услуге домаћинствима. Највећи број цијена се прикупи директним снимањем на терену, док се мањи дио цијена прикупи путем интернет странице овлаштеног пружаоца услуга, путем јединственог ценовника и сл. Сниматељи цијена од Завода добијају спецификације (тзв. картице) с најважнијим информацијама: опис производа/ услуге, одговарајуће СОICOP шифре, те задане јединице мјере, на основу којих самостално бирају конкретан производ чију ће цијену и детаљнији опис снимати у одређеном продајном мјесту. Одабир конкретног производа треба да је у складу са критеријумом најпродаванијег производа. У упитник се уносе и додатне карактеристике производа, као и информације о евентуалним замјенама. Такав начин снимања, по којем се прати увијек исти производ док год се сматра најпродаванијим омогућује праћење промјена цијена између најмање два периода. За потребе индекса потрошачких цијена, снимање се врши слједећих дана у мјесецу:

- за пољопривредне производе који се продају на тржницама цијене се прикупљају два пута мјесечно, у првој и трећој седмици у мјесецу,
- цијене бензина се прикупљају, такође у првој и трећој седмици у мјесецу и то на исти дан.
- за све остале производе цијене се, у складу са важећим европским стандардима, прикупљају једном мјесечно (између 1. и 21. у мјесецу) с тим да је потребно одржавати исти интервал између прикупљања цијена.

18.4. Валидација података

Валидација података се проводи током уноса и након уноса, путем логичких контрола које су унапријед дефинисане у оквиру саме апликације. Тако нпр. за све цијене које одступају од +/- 10% тражи се забиљешка при уносу података, док се након обављеног уноса врши провјера више појединачних параметара као што су:

- потпуност уноса цијена тј. да ли је нека цијена једнака 0,
- контрола стопе промјене сваког артикла у односу на претходни мјесец,
- контрола цијена које су забиљезиле неоправдано високу промјену у односу на претходно прикупљену цијену,
- контрола умањења цијена већих од 50%,
- на којим шифрама производа/услуге је дошло до замјене марке, врсте, продајног мјеста или прикупљене количине.

У свим сличајевима када цијена значајно одступа од претходно снимљене, а да при том не постоји оправдано објашњење за такво одступање, сниматељи се враћају на терен ради накнадне провјере. Такође, на крају обраде излазни подаци (индекси) се упоређују и са кореспондирајућим излазним подацима земаља из окружења.

18.5. Компилација података

За израчунавање Индекса потрошачких цијена потрбно је прво израчунати елементарне индексе, односно индексе репрезентативних ставки на нивоу градова. При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина. Агрегатни индекси се, након тога, израчунавају кориштењем Laspeyres формуле за пондерисану аритметичку средину, почевши од најнижег нивоа индекса -репрезентативних ставки па до укупног индекса за Републику Српску. Референтна база за израчунавање серије индекса је 2010. година. Пондери који се примјењују за израчунавање Индекса потрошачких цијена базирани су на подацима финалне, монетарне потрошње домаћинства и представљају вриједности који одражавају релативно учешће производа и услуга у укупној потрошњи домаћинства. Главни извор података за израду пондера је Анкета о потрошњи домаћинства (АПД). При израчунавању се користе два типа пондера: пондери становништва (тзв. хоризонтални пондери) за израчунавање просјечних индекса сваке елементарне ставке за ниво ентитета и пондери вриједности потрошње у домаћинствима на територији Републике Српске (тзв. вертикални пондери) за агрегирање укупног индекса, почевши од најнижег нивоа елементарних индекса. За израчунавање Индекса потрошачких цијена у 2016. години, примјењују се пондери који су базирани на подацима из Анкете о потрошњи домаћинства за 2011. годину. Пондери се сваке године коригују с кретањем цијена у претходној години.

18.6. Прилагођавање

С обзиром на то да је Индекс потрошачких цијена национални показатељ инфлације и није предмет ЕСС као хармонизовани индекси, нема стандардних метода прилагођавања, осим у случајевима екстремних вриједности (outlier) односно замјене производа за најсличнији према карактеристикама у опису.

19. Коментар